

STAMBOOM DOSSIER

RIDDER HERMAN VAN HOENSELAER – HEER VAN PESCH (1315 - 1390)

ook geschreven als von Huntzeler, als Honzeler.

Zoon van Ridder Karel van Gelre van Hoenselaer (1295-1360)

Bron vGvH pagina 34.2.

Versie 1.3 160523 door Ir. René A.M. Martens RI Msc.

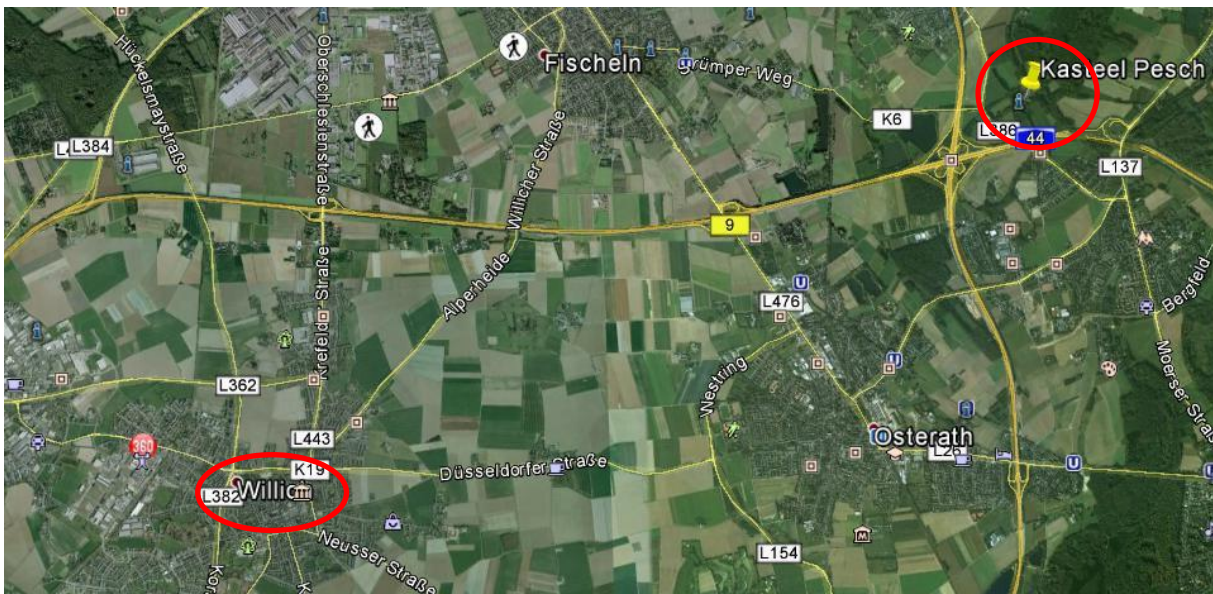
Deze tak van Hoenselaer woonde in de omgeving van Krefeld met kerspels (kerkdorpen) rondom Willich, Linn en hof Pesch. Karel is een broer van Goossen en Loef van Hoenselaer, allen zonen van vader ridder Reinald van Gelre van Hoenselaer.

Deze familietak van de Hoenselaers leefde in voormalig Nederlands gebied (Overkwartier) langs de Niers in het huidige Duitsland tussen Krefeld en Geldern met een sterke relatie met het dorp Willich en Wetten ten zuiden van Kevelaar. In Wetten tref je nog nadrukkelijk de naam Hoenselaer aan. Zie stamdoosier Karel van Hoenselaer 1205. Dit gebied maakt in deze periode nog onderdeel uit van de familie en Hertogdom van Gelre waaruit ook de Hoenselaers zijn voortgekomen, welke in deze periode eindigt met Hertog Willem I in 1402.

In het wapenschild van Wetten tref je weer de roos aan van de voorvaders van Van Gelre te weten Wassenberg.

V.18 Ridder Herman van Hoenselaer – Heer van Pesch (1315-1390).

Zoon van Ridder Karel van Gelre van Hoenselaer (1300-1360), vGvH pagina 34.

Bron vGvH pagina 39.4.

Kinderen

1. Karel van Hoenselaer (1365-xxxx)

Wapen van de latere familie Van Pesch.

Tijdsbeeld

1334 Herman doet met zijn vader Karel voor richter en schepenen van Winnekendonk afstand van de tienden van Ronderade, gelegen in het kerspel (kerkgemeente) Wetten.

1363 januari 29 Zondag. Na sint paulus confessio, Heinrick van Honselaer verklaart van Willem van Baerle gekocht te hebben de heerlijkheid Well voor 780 gouden moutons a 28 vlaamse groten, onder voorbehoud van vruchtgebruik door diens vrouw Greeta Zebartz.

Medezegelaars: Johan en Henrick van der Straeten, ridders, verwanten.
Publications 109 P 181; Limburgs Jaarboek XII p 117- Veröffentl. Historischer Verein
Geldern nr 78 p 15/6 geeft als datum 22 januari en spreekt van verpanding in plaats van
verkoop door Willem van Baerle.

Bron Slot Haag dosnr 977.

1360 Herman is heer van huis Pesch bij Lank en Linn.

1366 september 6 Hendrik van Honselaer (Hunseler) oorkondt, dat hij wegens een misdaad
belooft, zijn leven lang niets meer tegen het aartsbisdom en de aartsbisschop van Keulen
te ondernemen en hij verklaart zich vazal van Keulen (los ledighe mam); dat doen
eveneens Arnold, pastoor te Herongen, Johan Boef, Walter van Honselaer, broer van
Hendrik, Boudewijn van Ebrucken, Ywan der Man, Bertold van Engelsheim, Berthold van
Ammenroyde en Steven van Hertefeld.

Bron Slot Haag dosnr 1013.

1368 juni 12 Hendrik van Honseler draagt zijn pandschap op Huis en heerlijkheid Well (zie 1363
januari 22, regest nr 976) over aan ridder Johan van Mierlar.

Straelen p 45, Bron Slot Haag dosnr 1028.

14xx Een geldzaak met de broeders van Brempt in Urdingen toont aan dat Daems grootvader
Herman ook de hof Vohwinkel in het kerspel Willich bezit. Johan van Hoenselaer tot
Schackum bezit deze hof in 1550.

Huis Van Pesch

Erkelenz (Nederlands: Erkelens) is een plaats in de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen,
gelegen in het district Heinsberg. Het dorp Pesch behoort tot de gemeente Erkelenz.

In 1326 kreeg Erkelenz stadsrechten
van graaf Reinald II van Gelre.
Erkelenz en Kuckhoven maakten deel
uit van het Overkwartier van het
hertogdom Gelre. Keizer Karel V
veroverd 1543 Gelre, Erkelenz wordt

deel van de Habsburgse Nederlanden. In 1607 neemt
Frederik Hendrik van Oranje de stad bij verrassing in
tijdens de aanval op Erkelenz en neemt Hendrik van
den Bergh gevangen. Erkelenz wordt hierbij
geplunderd door de Staatsen en in brand gestoken. Het behoorde tot de Spaanse
Nederlanden tot de stad in 1713 bij de Vrede van Utrecht als het Guliks Overkwartier werd
toegewezen aan het hertogdom Gulik. De Fransen bezetten 1794 Erkelenz. In 1815 wordt de
stad Pruisisch.

*Kasteel Pesch anno 2011 (nabij Krefeld, Nordrhein-Westfalen)
Schlossstrase 40670 Meerbuch - Duitsland*

VI.1 Karel van Hoenselaer tot Pesch en Schackum (1365-na 1436).

Zoon van Ridder Herman van Honselaer - Heer van Pesch (1315).

Gehuwd emt:

1. Nesa Haic von Flingern;
2. Nese Knauff voor 1433.

Bron vGVH pagina 59.16.

Kinderen

1. Daem van Hoenselaer tot Pesch (1395-xxxx);
2. Johan van Hoenselaer tot Pesch (1400-xxxx);
3. Eva van Hoenselaer (1400-xxxx).

Tijdsbeeld

1390-1440 Vermeld.

- 1391 Beleend met Vohwinkel, gelegen in het kerspel Willich. Erft Haickse goederen in het land van Linn. Erft van zijn vader de Peschhof. Bezit het huis Schackum.
- 1397 Boedelscheiding met zijn broeders.
- 1410 Bezit een hof te Mündelheim na het overlijden van Haick van Flingern.
- 1413 Erft de Werdener Hof bij Mündelheim (van zijn overleden schoonvader).
- 1415 Verwerft houtgewas bij Büderich.
- 1416 Karel van Honselers en zijn zoon Daem geven aan Diederich van Wisch een schadeloosbrief voor zijn borgstaan bij Godschalk van Ossenbruch.
- 1418 Verwerft erf en goed in het kersspel Strümpf.
- 1429 Johan van Sande en vrouwe Titsel verkopen aan broeder Goeswijn na het overlijden van moeder, broers en zusters de hoeve Vohwinkel in het kerspel Willich, leenroerig aan de domprobst van Keulen voor de leenmannen Karel van Honslar, Godart van der Donck en Wyrich to Weghe. Als getuigen treden op de (aan Johan) verwante Goswin en Arnt van Honslar en Johan van Honslar, zoon van de eerst genoemde.
- 1433 Doet met Nese Knouff grondaankopen bij Büderich.
- 1436 Doet afstand van de goederen, die afkomstig zijn van het van zijn zwager ridder Godert Knouff stammende burgleen in de voorburch van Linn, waarvoor de aartsbisschop van Keulen hem beleent met een manleen in de Strümper karrentol.

Haus Schackum

*Im 13. Jahrhundert residierte hier der Ritter Gottfried Knop, der 1271 auch als Schultheiß des Lanker Fronhofes auftaucht und demnach ein recht bedeutender Mann gewesen sein muss. Ursprünglich unter der Verfügungsgewalt des Stiftspropstes gelangte Haus Schackum später an das Fokarienamnt, dessen Inhaber für die Versorgung der geistlichen Einrichtung mit Brennholz zuständig war. Mit den Herren von Honselers erscheint im 15. Jahrhundert schließlich ein neuer Besitzer auf dem Kaiserswerther Lehnsgut. Später trat **Karl von Honselers auf Schackum** als Hauptmann der protestantischen Grafen von Neuenahr ins Licht der Geschichte. Er stand im Kölner Krieg (1583-1585) auf der Seite des reformierten Kölner Kurfürst-Erzbischofs Gebhard Truchsess von Waldburg und eroberte sogar Burg Linn. Mit den zahlreichen Besitzerwechseln der folgenden Jahrhunderte verlor Schackum seinen Charakter als Adelssitz und wurde reines bäuerliches Pachtgut. Die vielen Umbauten dieser Zeit ließen einen Wehrturm, aber schließlich auch Teile der Wassergräben verschwinden.*

VII.1 Daem van Hoenselaer tot Pesch (1395-1452).

Zoon van Karel van Hoenselaer tot Pesch en Schackum.
Ook geschreven als Honselers, Honselers.
Gehuwd in 1430 met Marie van Kessel, geboren 1452, dochter van Johan en Aegidia van Kessel.
Bron vGvH pagina 67.3.

Kinderen

1. Gelis van Hoenselaer (1425-xxxx);
2. Grete van Hoenselaer (1435-xxxx);
3. Gelisken van Hoenselaer (1435-xxxx);
4. Baetze van Hoenselaer (1435-xxxx).

Tijdsbeeld

Voert als wapen een man.

- 1416 Daem en zijn vader Karel geven Dietrich van Wisch een brief van schadeloosstelling voor diens borgstaan bij Gottschalk van Ossenbruch.
- 1417-1460 vermeld.
- 1430 Brengt bij zijn huwelijk huis en hof op den Sande in.
Na 1440 Erft van zijn vader Huis Pesch in het ambt Linn in opvolging van zijn vader Karel.
- 1440 Daem van Hoenselaer is met Airnt van Honselers medezegelaar bij de huwelijksvoorwaarden tussen Aleph van Honselers en Margriet Bellichhaven.

HAvezathe Pesch na 1840.

- 1443 Komt met deken en kapittel van Kaiserwerth tot een vergelijk over een jaarcijns van erfgoederen uit het huis Pesch.
- 14xx Een geldzaak met de broeders van Brempt in Urdingen toont aan dat Daems grootvader Herman ook de hof Vohwinckel in het kerspel Willich bezit. Johan van Hoenselaer tot Schackum bezit deze hof in 1550.
- 1444 11 maart Onder bemiddeling van de verwanten Aleff en Arnold van Honselar maken Metze van Sande in het kerspel Willich n haar zoon Arnold een erfdeling met haar broeders Goswyn, Daem, Gaert, Wyrich, Aleff en Arnold, kinderen van het overleden echtpaar Aertz en Aleyt met toestemming van de leenmannen Daem van Honselar, Gart van der Donck en Wyrich te Weghe.
- 1446 Erft van schoonzus domicelia Aleidis van Haeck, weduwe van Johan van Honselaer, de Cloerlander tienden.
- 1450 Deam Karelszoon ondertekent de verdragen tussen Keulen en Julich.
- 1452 Leent aan aartsbisschop Dietrich 970 gulden, waarvoor de bisschop hem het slot Neuenberg met de Gubetraider Hof schenkt.

Slot Nijenborgh (Neuenberg, Nuwenberg)

- 1452 17 juli Daem van Honselar draagt met toestemming van zijn kinderen Grieta, Paeze en Gelis over aan Bernd en Reinhard van Kalenberg het slot Nuwenberg en de hof Gubetraide.
- 1452 11 november Daem treedt op als borg.
- 14xx Dochter Baetze erft van haar vader het huis Pesch.

Slot Nijenborgh

Biest 1 – 6001 AN Weert – Limburg.

Van kasteel Nijenborgh resteren binnen een omgrachting delen van de vierkanten ommuring, twee ronde hoektorens en de restanten van een zware vierkante hoektoren, waarop het huidige huis gebouwd is. Het is niet zeker dat het huidige Nijenborgh gelijk is aan voormalig slot Nuwenberg.

VIII.1 Gelis van Hoenselaer (1425-na 1516).

Zoon van Deam van Hoenselaer tot Pesch.

Ook geschreven als Honsler.

Bron vGvH pagina 88.4.

Tijdsbeeld

1452 Burger van de stad Calcar (Kalkar).

1452 17 juli Daem van Honselar draagt met toestemming van zijn kinderen Grieta, Paeze en Gelis over aan Bernd en Reinhard van Kalenberg het slot Nuwenberg en de hof Gubetraide.

VIII.2 Grete van Hoenselaer (1435-xxx).

Dochter van Deam van Hoenselaer tot Pesch.

Bron vGvH pagina 112.5.

Ongehuwd.

VIII.3 Geliske van Hoenselaer (1435-xxxx).

Dochter van Deam van Hoenselaer tot Pesch.

Bron: vGvH pagina 112.4.

Leefde in Quirinstift in Neuss.

VIII.4 Baetze van Hoenselaer (1435- na 1516)

Dochter van Deam van Hoenselaer tot Pesch.

Ook geschreven als Honselaer.

Gehuwd met Johan van Kessel, zoon van Sibrecht van Kessel en Margaretha van Hompesch.

Bron vGvH pagina 109.1.

Tijdsbeeld

1484/95 Johan van Kessel vermeld.
14xx Erven van Baetzes vader het huis Pesch.
1468/78 Verwerft 10 mark uit de tol te Strümp.
1484 Kopen de halve Karlshof in de buurtschap Ilverich.
Voor 1500 Johan is borg voor talrijke heren uit de streek, zoals de heren van Buderich, graaf Vincent van Moers, maarschalk Heinrich von Hompesch, heer van Wickrath, de hertog van Julich-Berg.

Familie van Hompesch

Hompesch is een plaats in de Duitse gemeente Titz, deelstaat Noordrijn-Westfalen.

Von Hompesch-Rürich was een van oorsprong Duits Nederlands adellijk geslacht waarvan alle leden de titel van graaf of gravin voerden. Het geslacht werd in 1868 in de Nederlandse adel ingelijfd en stierf in 1932 uit. Alfred von Hompesch-Rurich (1826-1909) was jurist, lid van de Rijksdag en kamerheer van keizerin Augusta.

VII.2 Johan van Hoenselaer tot Schackum (1400- voor 1446).

Zoon van Karel van Hoenselaer tot Pesch en Schackum.
Ook geschreven als Honselaer, Honselar.
Gehuwd circa 1424 met Aleidis van Haeck, dochter van Van Haeck en Scardenberg, die geëd waren in Gennep en Ottersum.
Bron vGvH pagina 79.14.

Kinderen

1. Johan van Hoenselaer (1425-xxxx).

Tijdsbeeld

1429 4 november Johan van Sande en vrouwe Titsel verkopen aan broeder Goswyn na het overlijden van moeder, broers en zusters de hoeve Vohwinckel in het kerspel Willich, leenroerig aan de domprobst van Keulen, voor de leenmannen Kaerl van Honselar, Godart van der Donck en Wyrich to Weghe. Als getuigen treden op de verwanten Goswin en Arnt van Honslar en Johan van Honslar, zoon van de eerst genoemde.
14xx Erft van zijn vader het goed Schackum in het kerspel Herd en Buderich.
1446 Aleidis van Haeck, weduwe van Johan van Honselar, vermaakt de Cloerlander tinnen aan haar zwager Daem van Honselar tot Pesch.

VIII.5 Johan van Hoenselaer van Ottersum (1425-xxxx).

Ook geschreven als Johan van Honselar.
Zoon van Johan van Hoenselear en Aleidis van Haeck.
Gehuwd met Catrijn Spede
Bron vGvH pagina 103.15

Wapen van Spede

Kinderen

1. Kind Nn van Honselar van Schackum (1460-xxxx).

Tijdsbeeld

1445 Johan van Ottersum, gnd Heack en zijn vrouw Catrijn Spede verwerven het leengoed Rijsen onder Sambeek, afkomstig van Johans overgrootvader Hendrik Scardenberg. Johan wordt ook beleend met weilanden onder Gennep en met daaraan grenzende grond onder Ottersum.
1463 Johan Hack en Henrick Baeckx treden op als zegsluyde aan de kant van Johan Spede als Hendrik van Hoenselaer, drost te Bueren en Johan Spede een overeenkomst sluiten over de erfgoederen in het land van Gennep en het kerspel Beugen.
1466 Elbert van Eyl, Sweder Balderich en Arnt van pellant zijn aan Haeck van Honselar 325 Rheinische gulden schuldig.
1490 Johan van Honselar genaamd Haeck wordt vermeld.

Van auteur Martens: Deze Johan lijkt de stamvader te zijn van alle Hoenselaer en Hoenselaars in Noord Limburg van Ottersum, Gennep en omgeving Wanrooy.

Van Spede (Spee)

Spee ist der Name eines alten rheinischen Adelsgeschlechts aus dem Erzbistum Köln. Als einer der ersten urkundlich gesicherten Angehörigen der Familie wurde Bruno Spede 1166 und 1177 als Ministerialer der Erzbischöfe von Köln erwähnt. Erst ab der zweiten Hälfte des 14. Jahrhunderts, mit Goedeart Spede van Langenvelt, auch schon Spee genannt, tritt der bis heute bekannte Hahn im Wappen des Geschlechts auf. Damit unterschieden sich die Herren von Spee von anderen rheinischen Adelsgeschlechtern gleichen Namens. Zunächst gehörten sie noch zum regionalen Landadel. Im 14 und 15 Jahrhundert wurden vier Angehörige, als eine der wenigen rheinischen Adelsgeschlechter, Ritter im Deutschen Orden in Livland. Stammsitze der Familie waren Altenhof (bei Kaldenkirchen, seit 1356, verkauft 1833) und seit 1662 das von Friedrich Christian Freiherr von Spee von seinem Schwiegervater Johann Bertram von Scheid genannt Weschpfennig geerbte Schloss Heltorf in Düsseldorf-Angermund.

Altenhof bei Kaldenkirchen, 1356 bis 1833 in der Familie.

VII.3 Eva van Hoenselaer (1400-xxxx).

Dochter van Karel van Hoenselaer tot Pesch en Schackum.
Ook geschreven als Honselaer.
Bron vGvH pagina 80.1.

Gehuwd met Johan von der Kollenburg gnd von Broick, zoon van Bernard von der Kollenburg en Irmgard von Broick. In Willich Duitsland is een straat naar de familie vernoemd: An der Kollenburg.

Vermoedelijk stamt deze tak af van de familie van Kollenburg van het gelijknamige plaatsje Kollenberg in Duitsland en het gelijknamige voormalige kasteel Collenburg aan de Main.

Ruïne Collenburg

Kinderen

1. Berndt von der Kollenburg;
2. Reinhard von der Kollenburg;
3. Peter van Kaldenberch, raadsheer van Keulen.

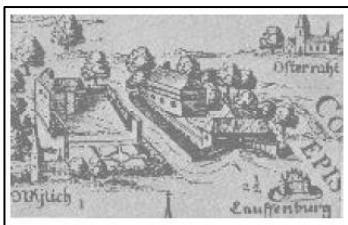
Tijdsbeeld

1435 Eva en Johan stichten het Kruisaltaar in de kerk van Willich.

1452 Hun kinderen Bernard en Reinhard erven van Daem van Honseler met instemming van zijn diens kinderen het slot Nuwenberg en de hof Gubetraide.

Kasteel Kollenburg

Willich Duitsland - Die Kollenburg

Im Gebiet der Stadt Willich hat es Burgen und Schlösser gegeben, von denen heute nur noch wenige erhalten sind. Hierzu zählt auch das Rittergut Großkollenburg in der Honschaft Hardt der Gemeinde Willich.

Der Adelssitz Kollenburg, ursprünglich als Kastell erbaut, südöstlich von Willich im Bereich der heutigen Dickerheide gelegen, wird im Laufe der Jahrhunderte zu einer der größten Fluchtburgen im Amt Linn. Im Truchsessischen Krieg wird er durch Verrat eingenommen.

Im Jahr 1585 während des Truchsessischen Krieges werden Willich, Anrath, Schiefbahn und Neersen geplündert, zum Teil sogar verwüstet. Die Bevölkerung flüchtet sich auf die befestigten Adelssitze Kollenburg und Hülsdonk. Obwohl Willich im Mittelalter mit Wällen, Gräben und 5 Stadttoren befestigt war, mussten die Willicher Bauern immer wieder ihre Häuser und Höfe verlassen, um sich bei Gefahr in die Kollenburg zurückzuziehen.

Am 19. April 1591 wird die Burg von einem Stoßtrupp niederländischer Soldaten durch Verrat eingenommen. Ein Diener des Burgbesitzers hatte den Holländern einen Zugang über den Wassergraben und die viereinhalb Meter hohe Mauer gewiesen. Die Willicher Bauern, die mit

ihrem Vieh im Burghof lagerten, verloren ihre Habe bis aufs Hemd. Einen Tag später schon rückten die Willicher Schützen zur Rückerobering an, wurden aber zurückgeschlagen. Erst als Soldaten und Geschütze, die sogar von Bonn herankamen, eine Beschießung und belagerung durchführten, fiel die Kollenburg – aber ihre stolzen Burgmauern waren jetzt schwer beschädigt. Ihre großen Tage waren dahin. 1758 noch einmal gründlich geplündert, verfiel das Anwesen und wurde um 1800 abgebrochen. Dass es hier einmal zu einer wichtigen Festung ging, verrät heute nur noch die Ritterstraße, die in Willich von einer alten Heerstraße von Kempen nach Neuss, der Neusser Straße, abzweigt.

Wie die Kollenburg genau ausgesehen hat, weiss niemand mehr, es gibt nur eine Art Wegweiser, auf der die Kapelle „Klein Jerusalem“ in Neersen und rechts daneben die Kollenburg zu sehen ist.

